

Handläggare
Fredrik Karlsson
08-508 208 88

Till
Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd
2021-03-25

Månadsrapport februari 2021

Förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner föreliggande rapport.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

För hela nämndens verksamhetsområde prognostiseras ett överskott om 26,3 mnkr före resultatöverföringar och 16,7 mnkr efter resultatöverföringar.

Överskottet i prognosen förklaras främst av att reglerna för den så kallade generalschablonen ändrats inför 2021. De nya reglerna innebär att medel förvaltningen fonderat sedan två år tillbaka måste bokföras som intäkter 2021. Om intäkterna inte motsvaras av ökade kostnader redovisas detta som ett positivt resultat i prognosen.

Osäkerheten i prognosen är fortsatt stor utifrån pandemin. Detta gäller främst äldreomsorgen samt tilldelning av statsbidrag. Förvaltningen följer ekonomins utveckling inom varje verksamhetsområde noga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomienheten inom administrativa avdelningen i samarbete med övriga avdelningar.

Ekonomisk uppföljning

Före resultatöverföringar prognostiseras ett överskott om 26,3 mnkr och efter resultatöverföringar ett överskott om 16,7 mnkr.

Överskottet består utav ökad intäkt av statsbidrag generalschablon.

För investeringar prognostiseras en budget i balans.

VERKSAMHET, NETTO Mnkr	BUDGET	AVVIKELSE FÖRE RE	AVVIKELSE EFTER RE	AVVIKELSE VB 2020
Förskola	592,4	1,3	-2,3	1,0
IoF Barn och Unga	176,6	-10,0	-10,0	-4,8
Fritid och Kultur	35,1	0,0	0,0	1,8
Individ och familjeomsorg Vuxna	45,8	0,0	0,0	0,0
Socialpsykiatri	66,4	1,0	1,0	3,9
Omsorg pers funktionsnedsättning	476,5	-10,0	-10,0	6,1
Arbetsmarknadsåtgärder	24,9	0,0	0,0	3,5
Ekonomiskt bistånd	161,3	0,0	0,0	-9,3
Äldreomsorg	757,4	6,0	0,0	8,3
Stadsmiljö	38,8	0,0	0,0	-0,5
Administration	72,3	38,0	38,0	0,5
SUMMA VERKSAMHET	2 447,5	26,3	16,7	10,5
Investeringar stadsmiljö	25,6	0,0	0,0	3,4
Investeringar maskiner och inventarier	3,1	0,0	0,0	6,2
SUMMA INVESTERINGAR	28,7	0,0	0,0	9,6

Generalschablon

En större förändring avseende redovisning av statsbidraget *Generalschablon* sker under 2021. Enligt tidigare regler har statsbidraget kunnat periodiseras över två år. Det regelverket har förändrats under 2021 vilket innebär att statsbidraget nu måste bokföras som en intäkt samma år det tillfaller förvaltningen. Utöver detta ska de medel som har inkommit tidigare år, och som med de gamla reglerna har kunnat periodiseras mellan åren, bokföras som intäkter under 2021.

I nämndens verksamhetsplan 2021 budgeterades användning av generalschablon med cirka 25 mnkr i enlighet med tidigare regler och avser bidrag som tillföll förvaltningen 2019. Från 2020 har medel om 38 mnkr periodiserats vilket med ändrade regler ska bokföras som intäkt 2021. Utöver det tillkommer varje månad nytt statsbidrag (generalschablon) under budgetåret 2021.

Stadens förvaltningar informerades om de nya reglerna i december 2020, vilket inneburit att det nya regelverket inte kunde inarbetas i VP 2021 då den redan var färdig.

För att hantera det stora ekonomiska utrymme som de nya reglerna medför planerar förvaltningen ett antal tidsbegränsade och riktade insatser under 2021 inom verksamhetsområden IoF barn och unga, IoF vuxna, Fritid och Kultur (förebyggande verksamheter), arbetsmarknad (feriejobb) och ekonomiskt bistånd. Förvaltningen ser ett antal svårigheter i att kunna använda hela statsbidraget fullt

ut under verksamhetsåret 2021 vilket medför ett prognostiserat överskott jämfört med nämndens budget även år 2021.

Pandemin

Kostnader

För att ge en överblick över reella kostnader av pågående pandemi redovisas bokförda kostnader som härrör direkt till pandemin i tabell nedan. Återredovisning av uppskattade ekonomisk påverkan till följd av pandemin, exempelvis kostnadsminskningar, görs under varje verksamhetsområde i ärendet.

KOSTNADER jan-feb (tkr) PANDEMI	LOKALER	PERSONAL inhyrd	KOST	VÅRD OCH TJÄNSTER	PERSONAL	ÖVRIGT	SUMMA
Förskola	0,0	14,5	0,0	0,0	938,0	105,0	1 057,5
loF Barn och Unga	0,0	640,5	0,3	0,0	41,5	0,8	683,1
Fritid och Kultur	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	-2,1	0,0
Individ och familjeomsorg Vuxna	0,0	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	10,8
Socialpsykiatri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omsorg pers funktionsnedsättning	0,0	0,0	0,0	0,0	594,1	6,8	600,9
Ek bistånd/Arbetsmarknadsåtgärder	0,0	136,7	0,0	0,0	203,4	0,0	340,1
Äldreomsorg	0,0	0,0	2,0	0,0	3 299,0	29,0	3 330,0
Stadsmiljö	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	4,1
Administration	18,9	0,0	0,0	0,0	0,0	12,6	31,5
SUMMA KOSTNADER	18,9	804,6	2,3	4,1	5 076,0	152,1	6 058,0

Statsbidrag januari-februari

Regeringen och dess samarbetspartners har beslutat om ett fortsatt högkostnadsskydd 2021 för höga sjuklönekostnader januari-april.

Omfattning av tilldelning till förvaltningarna redovisas av stadsledningskontoret varje månad. Utbetalning till stadsdelsförvaltningen sker retroaktivt. Tilldelat statsbidrag avseende Högkostnadsskydd perioden januari - februari 2021 uppgår till 5,1 mnkr.

Uppföljning av driftbudget

Förskola

Förskolan prognostiserar ett överskott om 1,3 mnkr före resultatöverföring och ett underskott om 2,3 mnkr efter resultatöverföringar.

Utförare - Resultatenheter

Resultatenheterna prognostiserar överskott om 3,6 mnkr. Överskottet beror främst på lägre kostnader för extrapersonal vid ordinarie personals sjukfrånvaro. Det beror i sin tur på färre antal närvarande barn i verksamheten under våren till följd av pandemin. Statsbidragen täcker i stor utsträckning kostnader för hög sjukfrånvaro under perioden med pandemin.

Förvaltningen bedömer att platsgarantin kommer att uppfyllas under året. Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och

bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet. Ersättning för platsgarantin förväntas bli 3,8 mnkr.

Nyckeltal	VB 2020	FEB 2020	FEB 2021
Antal barn	3 603	3 833	3 804
Antal avdelningar	232	234	235
Snitt barngrupp	15,5	16	16,1
Antal barn/anställd	5,0	5,0	5,1
Andel förskollärare % (exkl obehöriga)	34,6%	31,6%	34,3%

Individ och familjeomsorg *Barn och unga*

Barn och unga prognostiserar ett underskott om 10,0 mnkr.

Verksamheten arbetar löpande med att hitta möjligheter som leder till minskade placeringskostnader. Inflödet av anmälningar som resulterar i utredningar har ökat de senaste åren och är fortsatt högt. Flera utredningar leder även vidare till insatser i form av placeringar, vilket resulterar i höga placeringskostnader.

Kostnaderna för placeringar av äldre ungdomar på SIS-institution är fortsatt höga, liksom även kostnaderna för placeringar på HVB-hem, jourhem och stödboende.

Familjehemskostnaderna är fortsatt höga, men har inte ökat i samma utsträckning. Det beror delvis på att det är fortsatt svårt att rekrytera familjehem. Det medför i sin tur dels att barn blir kvar i jourhem längre än önskvärt, dels att placeringar i externa familjehem ökar. Det finns en oro för att denna situation ska fortsätta, vilket skulle vara kostnadsdrivande.

Förvaltningen följer noggrant utvecklingen av pandemin och dess påverkan på verksamheten och ekonomin. Hittills har ökade kostnader främst varit relaterade till extra utgifter för inhyrd personal från bemanningsföretag för att täcka upp för sjukfrånvaro. Extra kostnader för placeringar har syns framförallt på RVT på grund av att vissa placeringar inte har kunnat avslutas alternativt att omplacering inte har kunnat göras. Orsakerna är relaterade såväl till att klienter har varit sjuka som en hög arbetsbelastning i personalgruppen.

Förvaltningens bedömning är att det finns risk för ökat våld i nära relationer men att eventuella ekonomiska effekterna av detta är svårt att urskilja. Risken för ökat våld bedöms även öka med tiden som pandemin pågår och människor påverkas mer och mer negativt av dess effekter.

Fritid och kultur

Fritid och kultur prognostiserar ett ekonomiskt utfall i nivå med budget för 2021.

Förvaltningen följer noga hur pandemin påverkar verksamheterna

och om eventuella omfördelningar mellan verksamheter eller områden behöver göras och hur ekonomin i så fall påverkas.

Individ och Familjeomsorg Vuxna

IoF Vuxna prognostiserar ett ekonomiskt utfall i nivå med budget 2021.

Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden, liksom med att minska kostsamma placeringar. Det möjliggörs bland annat genom att i högre grad använda mindre kostsamma försöks- och träningslägenheter i förvaltningens regi.

Förvaltningen följer noggrant utvecklingen av pandemin och dess påverkan på verksamheten samt eventuella följdverkningar på ekonomin. Hittills har ökade kostnader för placeringar framförallt kunnat noteras på relationsvårdsteamet (RVT) och missbruksenheten. Detta beror på att vissa placeringar inte har kunnat avslutas enligt plan alternativt att omplacering inte har kunnat göras. Skälen är relaterade såväl till att klienter har varit sjuka som en hög arbetsbelastning inom enheten.

Förvaltningens bedömning är att det finns risk för ökat våld i nära relationer men att eventuella ekonomiska effekterna av detta är svårt att urskilja. Risker för ökat våld bedöms även öka med tiden som pandemin pågår och människor påverkas mer och mer negativt av dess effekter.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr.

Beställare

Beställarenheten prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr som beror på lägre kostnader för beviljade insatser. Beställaravdelningen arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden.

Utförare

Utförarenheten prognostiserar ett utfall i nivå med budget. Enheten arbetar med kostnadsmedvetenhet och ser kontinuerligt över sina kostnader.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning prognostiseras ett underskott om 10,0 mnkr.

Beställare

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 10,0 mnkr. Underskottet beror främst på ökade kostnader för placeringar jämfört med planeringsnivåer enligt budget. Verksamheten följer löpande upp kostnadsutvecklingen för att identifiera åtgärder. Det

finns en handlingsplan med utgångspunkt från rättssäkerhet och ekonomi. Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden, liksom med att minska kostsamma placeringar. Under 2020 nedförhandlades flera dygnspriser för boenden utanför LOV.

Prognosen kan komma att förändras beroende på hur den pågående pandemin utvecklas och påverkar verksamheterna.

Prestationsförändringar och särskild redovisning har beaktats i månadsprognosen.

Utförare

Utförarenheten prognostiserar ett kostnadsutfall i nivå med budget.

Arbetsmarknadsåtgärder

För verksamhetsområdet *Arbetsmarknadsåtgärder* prognostiseras ett utfall i nivå med tilldelad budget.

Förvaltningen arbetar fortsatt intensivt med att i så hög utsträckning som möjligt erbjuda arbetsmarknadsinsatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, såsom visstidsanställningar, arbetsträning och OSA-platser. Syftet är att använda tilldelade budgetmedel för insatser som motverkar att personer riskerar att fastna i långvarig arbetslöshet och i förlängningen även riskera ett långvarigt bidragsberoende.

Prognosen kan komma att förändras beroende på hur den pågående pandemin utvecklas och påverkar verksamheterna.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd prognostiserar ett utfall inom fastställd budget.

Budget 2021 innebar en utökade budget för ekonomiskt bistånd. Bedömningen är att om nuvarande nivå på antal bidragshushåll håller i sig under året ryms kostnaden för utbetalt bistånd inom beslutad budget. Prognosen för såväl utbetalt bistånd som handläggning förutsätter även fortsatt användning av generalschablon utöver tilldelad budget, för bidragshushåll i denna målgrupp.

Prognosen för utbetalt bistånd är fortsatt svårbedömd och osäkerhetsfaktorn mycket hög, då pandemins utveckling samt de samhällsliga konsekvenserna av pandemin därmed är mycket osäkra. Förvaltningen följer utvecklingen noggrant.

Tabellen nedan visar utvecklingen under årets första månader jämfört med genomsnitt tidigare år, samt även ett genomsnitt för maj-december 2020. Ökningen av antal bidragshushåll under pandemins första skede avstannade under hösten 2020 och under januari och februari syns en viss ytterligare minskning av bidragshushåll. Nivån är dock fortsatt hög.

De pandemirelaterade nytillkomna ärendena under 2020 var 110, men ökningen av det totala antalet bidragshushåll motverkades av att antal ungdomar under 25 år minskade med 39 under 2020 (från 125 i januari 2020 till 86 i december 2020). En stor del av den minskningen stod nyanlända för, där övergång till studier med studiemedel var den vanligaste orsaken.

Ekonomiskt bistånd	Snitt 2019	Snitt 2020	Snitt maj-dec	Jan	Feb (prel)
Antal bidragshushåll	1 102	1 137	1 151	1 131	1 137
Antal ungdomar <25 år	136	108	106	83	80
Utbetalt bidrag, mnkr	10,86	11,43	11,55	11,52	11,33
Utbetalt bidrag för boende, Mnkr	0,49	0,61	0,64	0,89	0,66
Medelbidrag, kronor	9 850	10 051	10 035	10 184	9 964

Sweco

Äldreomsorg

Äldreomsorgen prognostiserar ett överskott om 6,0 mnkr före resultatöverföring och budget i balans efter resultatöverföring.

Prognosen innehåller stora osäkerhetsfaktorer med anledning av hur mycket som tilldelas i statsbidrag för pandemikostnader samt extra ersättning för omstruktureringskostnader.

Förvaltningen sökte i samband med verksamhetsplan för 2021 medel för kostnader av verksamhetslokaler och lägenheters tomgångshyror men har ännu inte fått besked om tilldelning. Utifrån detta och andra osäkerhetsfaktorer kan prognos komma att ändras till marsprognos.

Under år 2021 måste äldreomsorgen hantera mycket höga kostnader för tomgångshyror och övertalig personal. Det beror på att flera omstruktureringar av verksamhet genomfördes år 2020 och stängning av två särskilda boende slutförs i år. Stora anpassningar för att hålla äldreomsorgens budget krävs. Personal från avvecklad eller upphandlad verksamhet har integrerats i övrig ordinarie verksamhet utöver budget. En del av kostnaderna för personalöverkapacitet är tänkta att täckas av en reserv i budgeten om 8,0 mnkr.

Rådande läge med ökad smittspridning och vilka effekter det får på verksamheten utgör även en osäkerhetsfaktor i prognosen.

Beställarenheten

Beställarenheten prognostiserar ett utfall inom budget. Prognosen är svårbedömd utifrån osäkerhet kring effekt på äldreomsorgen av en befarad pandemisk tredje våg.

En jämförelse mellan budget och utfall av insatser visar att de håller sig inom den budgeterade nivån, utom hemtjänstinsatser i ordinärt

boende. Utförda hemtjänsttimmar har ökat något jämfört med sista kvartalet 2020. Pågående vaccinering på särskilda boende förväntas öka efterfrågan på vård- och omsorgsboende.

Tabell över beställarens planeringsnivåer och utfall 2021

Nyckeltal	Snitt 2020	Snitt VP 2021	Snitt jan-feb 2021
VoB - antal månadspersoner	472	472	471
Servicehus - antal månadspersoner	177	146	150
Hemtjänst - utförda dagtimmar	40 126	37 385	39 549

I beställarens budget ingår särskilda boendes hyror och avgifter. Nettokostnaderna avseende lokaler ökar när behovet av äldreboende minskar vilket i sin tur leder till att tomgångshyror ökar kraftigt till cirka 28,0 mnkr för år 2021.

Vardaga AB begärde avslut av driftavtalet för Mårtensgårdens vård- och omsorgsboende 45 lägenheter i förtid. Avvecklingen av verksamheten beräknas vara slutförd senast 2021-04-01.

Enskededalens servicehus 166 lägenheter är stängd från och med den 1 mars.

Tussmötetgården vård och omsorgsboende är upphandlad från och med den 1 februari 2021. Vardaga Silverhemmen AB har begärt i enlighet med avtalet, stängning av 9 platser vilket minskar Tussmötetgårdens totala antal lägenheter från 89 till 80.

Utförarenheterna

Utförarenheterna sammantaget visar underskott. Resultatenheter prognostiserar att öka sina fonder med ca 6,0 mnkr.

Underskotten beror främst på att stadsdelsförvaltningen har ett kostnadsansvar för de cirka 50 personer anställda på avvecklade eller upphandlade verksamheter. Under pandemin har verksamheten krävt en viss förstärkning. Utförarna har kunnat organisera förstärkningsteam med erfaren månadsanställd personal. Behovet av att ta in timvikarier, vid till exempel sjukfrånvaro, beräknas minska.

Flera särskilda boende har fortfarande problem med låg beläggning vilket påverkar deras intäkter negativt. Hemtjänstutförare i egen regi har utfört 90,5 procent av de biståndsbedömda timmarna hittills i år vilket är 1,6 procent mer än förra året.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet prognostiserar ett utfall inom fastställd budget.

Förvaltningen följer nogsamt eventuella följdverkningar på ekonomin utav pandemin. Under pågående pandemi vistas fler personer ute i stadsmiljön och det påverkar verksamheten genom att det måste städas mer än normalt samt att det medför ett utökat slitage.

Administration

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 38 mnkr.

Överskottet beror på extra tilldelning utav generalschablon utan motsvarande planerade kostnader i februariprognosen.

SLUT